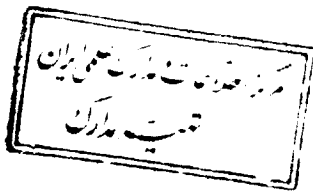
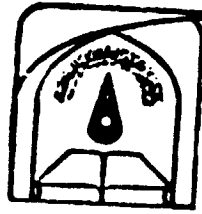

۲۹۴۳۵

۱۳۷۸ / ۶ / ۱۰

دانشگاه تربیت مدرس

دانشکده منابع طبیعی و علوم دریایی نور

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد

مهندسی منابع طبیعی - جنگلداری

موضوع :

بررسی اثرات فشار توریسم روی پارامترهای جنگلشناسی مناطق جنگلی

پارک سی سنگان

اکبرملکان راد

استاد راهنما : دکتر غلامعلی جلالی

استاد مشاور : مهندس سیدمحسن حسینی

اردیبهشت ۱۳۷۸

۳۳۷۷۷/۱

۲۹۴۳۵

تأییدیه اعضای هیأت داوران حاضر در جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد

اعضای هیأت داوران نسخه نهائی پایان نامه خانم / آقای اکبر ملک‌ان را در
تحت عنوان .. بررسی اثرات فشار، توربیسیم، روی پارامترهای جنگل شناسی، مناطق جنگلی، پارک ...
سی سنگان.....
را از نظر فرم و محتوی بررسی نموده و پذیرش آنرا برای تکمیل درجه کارشناسی ارشد پیشنهاد می کنند.

اعضای هیأت داوران	نام و نام خانوادگی	رتبه علمی	امضاء
۱- استاد راهنما	دکتر سیدغلامعلی جلالی	استادیار	
۲- استاد مشاور	مهندس سیدمحسن حسینی	مربی	
۳- نماینده شورای تحصیلات تکمیلی دکتر محمد جعفری		استادیار	
۴- استاد ممتحن	دکتر مسلم اکبری‌نیا	استادیار	
۵- استاد ممتحن			

بسمه تعالی

آیین نامه چاپ پایان نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه (رساله) های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس، مبین بخشی از فعالیتهای علمی - پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانش آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند:

ماده ۱ در صورت اقدام به چاپ پایان نامه (رساله) ی خود، مراتب را قبلاً به طور کتبی به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اطلاع دهد.

ماده ۲ در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه)، عبارت ذیل را چاپ کند:

«کتاب حاضر، حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد/ رساله دکتری نگارنده در رشته جنگلداری است که در سال ۱۳۷۸ در دانشکده منابع طبیعی نور دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی سرکار/ جناب آقای دکتر جلالی، مشاوره سرکار/ جناب آقای دکتر حسینی و مشاوره سرکار خانم/ جناب آقای دکتر از آن دفاع شده است.»

ماده ۳ به منظور جبران بخشی از هزینه های انتشارات دانشگاه، تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر نوبت چاپ) را به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اهدا کند. دانشگاه می تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.

ماده ۴ در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰٪ بهای شمارگان چاپ شده را به عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس، تأدیه کند.

ماده ۵ دانشجوی تعهد و قبول می کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خسارت، دانشگاه می تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصول کند؛ به علاوه به دانشگاه حق می دهد به منظور استیفای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقیف کتابهای عرضه شده نگارنده برای فروش، تأمین نماید.

ماده ۶ اینجناب اکبر ملکان راد دانشجوی رشته جنگلداری مقطع کارشناسی ارشد تعهد فوق و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می شوم.

نام و نام خانوادگی:
تاریخ و امضا:

چکیده :

تحقیق حاضر به منظور دستیابی به الگوهای مناسب ، حفظ اکوسیستم و حفاظت هر چه بهتر از پارک جنگلی سی سنگان جهت جذب توریست انجام گرفته است .

برای نیل به این منظور ابتدا تعداد ۱۰۰ پرسشنامه بین افراد توزیع شد که با استفاده از آن اطلاعاتی مانند : وضعیت سن ، جنس ، شغل ، تأهل ، میزان آگاهی عمومی و آگاهی از جنگل ، محل اقامت ، میزان درآمد ، انگیزه بازدید از پارک ، دلیل انتخاب ، تعداد دفعات مراجعه به پارکها در سال بدست آمده ضمن اینکه ، تفریحات مورد علاقه و اولویت بندی افراد در خصوص علاقه مندی و مراجعه به پارک جنگلی ، مدت اقامت آنها ، طرح های پیشنهادی جهت بهبود وضعیت پارک ، انتظاراتی که از پارک داشتند و ارتباط هر یک از فاکتورهای فوق با استفاده از روش آزمون مربع کای نسبت به یکدیگر بررسی و تجزیه و تحلیل نهایی انجام شد .

جهت مطالعه اثرات فشار توریسم روی پارامترهای جنگلشناسی مناطق جنگلی پارک ، پس از تقسیم بندی به سه منطقه با حداقل فشار توریسم فشار متوسط و فشار زیاد در دو تیپ مختلف برای گونه های مخلوط با شمشاد و سایر گونه ها بدون شمشاد در نظر گرفته شد و سپس نسبت به اندازه گیری فاکتورهایی چون رویه زمینی ، درصد هر یک از گونه های درختی ، متوسط ارتفاع هرس ، پراکنش گونه ها در طبقات قطری ، کنده کاری بر روی درختان ، متوسط وحوش ، سوزاندن تنه ، شاخه زنی ، درصد تاج پوشش ، درصد پوشش علفی ، متوسط تعداد موارد قطع نهال ، مقدار فرسایش ، مقدار پس مانده و زباله ها ، کیفیت زادآوری ، تراکم زادآوری اقدام گردید که در آن نتایج زیر حاصل شد .

اکثر مراجعین پارک سی سنگان از استان های نزدیک و پیش از ۱۰ بار در سال مراجعه می نمایند . اکثر آنها میزان درآمدها بیش از ۷۵ هزار تومان و سن آنها بین ۳۰-۴۵ سال و مدت اقامت اکثر آنها ۳-۶ ساعت است . ارتباط بین شغل پاسخگویان با تعداد مراجعه به پارکهای جنگلی ، میزان سواد و میزان آگاهی پاسخگویان با علاقه مندی افراد در خصوص گردش در پارک شهری نسبت به سایر تفریحات ، ارتباط میزان آگاهی با تعداد مراجعه به

پارکها ، ارتباط میزان سواد با آگاهی از جنگل پاسخگویان به احتمال ۶۸٪ درصد معنی دار است .

حضور توریسم در افزایش ارتفاع هرس ، سوزاندن تنه ، از بین رفتن پوشش علفی و نهال ، افزایش زباله ، فرسایش خاک و کاهش وحوش تأثیر به سزائی دارد . از سوی دیگر محصور شدن مناطق به عنوان ذخیره گاه ، ضمن افزایش پوشش علفی و نهال ، در کاهش ارتفاع هرس ، سوزاندن تنه درختان ، زباله ، فرسایش خاک و افزایش وحوش تأثیر به سزائی دارد . با توجه به مسن شدن درختان در بخش تفرجگاهی ، سفت شدن خاک جنگل و عدم وجود نهال ، قرق و خراش سطحی جهت استقرار نهال و کمک به زادآوری امری الزامی است . تأمین امکانات ، تجهیز نمایشگاه ، تهیه بروشور ، وضع قوانین خاص در پارک ، همخوان کردن کلیه تأسیسات ، محدثات ، تابلوهای راهنمایی و هشدار دهنده با طبیعت ، محصور نمودن بخش تفرجگاهی در چند مرحله و ایجاد خراش سطحی جهت استقرار نهال ، کاشت نهال و حفاظت فردی از آنان ، ایجاد امکانات واحداث تأسیسات در بخش ساحلی جهت کمک به بخش جنگلی و کاهش فشار توریسم در این بخش ، ایجاد امکانات واحداث ساختمان و تأسیسات جهت استفاده دانش آموزان ، دانشجویان و محققین در خصوص علوم مختلف از پیشنهادات این تحقیق است .

واژگان کلیدی :

سی سنگان ، پارک جنگلی ، جنگلهای خزری ، اثر توریست .

تقدیم به همسر که همیشه در طول زندگی مشترک با صبر
و شکیبایی خود در مراحل مختلف زندگی مرا یاری نمود
و مشوق اصلی من در زمینه های کاری و تحصیل بودند.

تشکر و قدردانی :

لازم می دانم از راهنمائیهای ارزشمند اساتید ارجمند جناب آقای دکتر جلالی و آقای مهندس حسینی که در کلیه مراحل این تحقیق با مساعدتهای فکری و راهنمائیهای ارزنده مرا یاری نمودند تشکر و قدردانی نمایم .

همچنین از زحمات بی دریغ برادر مهندس شاهین کیا ، برادر مهندس رامین موسوی ، از کلیه پرسنل زحمتکش پارک جنگلی سی سنگان و واحد رایانه سازمان جنگلها و مراتع کشور مستقر در چالوس تشکر و قدردانی به عمل می آید .

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
فصل اول : کلیات	
۱	مقدمه ----- ۱-۱
۴	تاریخچه پارکداری در ایران ----- ۱-۲
۵	پارک جنگلی سی سنگان ----- ۱-۳
۵	مساحت و موقعیت ----- ۱-۴
۶	جوامع نباتی ----- ۱-۵
۷	الف - درختچه ها و درختان ----- ۱-۶
۸	ب - پوشش زمینی و بوته ها ----- ۱-۷
۹	وضعیت خاک ----- ۱-۸
۹	وضعیت آب ----- ۱-۹
۹	آب و هوا ----- ۱-۱۰
۱۰	حیات وحش ----- ۱-۱۱
۱۰	امکانات و تأسیسات ----- ۱-۱۲
فصل دوم : مروری بر مطالعات انجام شده	
۱۲	مطالعات انجام شده ----- ۲-۱
فصل سوم : مواد و روش ها	
۱۴	روش بررسی ----- ۳-۱
فصل چهارم : نتایج	
۱۷	اطلاعات بدست آمده از پرسشنامه ها ----- ۴-۱-۱
۱۷	کلاس سنی پاسخگویان و همراهان ----- ۴-۱-۱-۱
۱۷	وضعیت جنس پاسخگویان و همراهان ----- ۴-۱-۱-۲
۱۸	وضعیت تاهل پاسخگویان ----- ۴-۱-۱-۳
۱۸	وضعیت سواد پاسخگویان ----- ۴-۱-۱-۴
۱۹	وضعیت شغل پاسخگویان ، همراهان ، کل مراجعین ----- ۴-۱-۱-۵
۱۹	میزان آگاهی ----- ۴-۱-۱-۶
۲۰	میزان درآمد ----- ۴-۱-۱-۷

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۲۰	۸-۱-۴ وسیله نقلیه -----
۲۰	۹-۱-۴ محل اقامت پاسخگویان -----
۲۰	۱۰-۱-۴ میزان آگاهی از جنگل -----
۲۱	۱۱-۱-۴ انگیزه بازدید از پارک جنگلی سی سنگان -----
۲۱	۱۲-۱-۴ دلیل انتخاب پارک جنگلی سی سنگان -----
۲۲	۱۳-۱-۴ تعداد دفعات مراجعه به پارک سی سنگان -----
۲۲	۱۴-۱-۴ میزان استفاده از پارکهای جنگلی در سال -----
۲۳	۱۵-۱-۴ میزان استفاده از پارکهای شهری در سال -----
۲۳	۱۶-۱-۴ تفریحات مورد علاقه پاسخگویان -----
۲۴	۱۷-۱-۴ اولویت استفاده از پارک جنگلی سی سنگان -----
۲۴	۱۸-۱-۴ مدت اقامت در پارک -----
۲۴	۱۹-۱-۴ رفتار کارکنان پارک -----
۲۴	۲۰-۱-۴ مشکلات پاسخگویان در ارتباط با کمبود امکانات در پارک -----
۲۵	۲۱-۱-۴ مشکلات پاسخگویان در ارتباط با مسافرین -----
۲۵	۲۲-۱-۴ انتظارات پاسخگویان از پارکهای جنگلی یا پارک جنگلی سی سنگان -----
۲۵	۲۳-۱-۴ طرحهای پیشنهادی جهت بهبود وضعیت پارک -----
۲۶	۲-۴ میزان ارتباط موکفه های مورد بررسی با استفاده از آزمون مربع کای -----
	۱-۲-۴ ارتباط میزان سواد با تعداد مراجعه به پارک جنگلی -----
۲۶	سی سنگان ، سایر پارکهای جنگلی و پارکهای شهری -----
۲۶	۲-۲-۴ ارتباط میزان سواد با تفریحات مورد علاقه پاسخگویان -----
۲۶	۳-۲-۴ ارتباط میزان آگاهی با تفریحات مورد علاقه پاسخگویان -----
	۴-۲-۴ ارتباط میزان آگاهی پاسخگویان با تعداد مراجعه به پارک -----
۲۷	جنگلی سی سنگان ، سایر پارکهای جنگلی و پارکهای شهری -----
۲۷	۵-۲-۴ ارتباط میزان آگاهی با میزان آگاهی از جنگل پاسخگویان --
۲۷	۶-۲-۴ ارتباط میزان سواد با میزان آگاهی از جنگل پاسخگویان --

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	۷-۲-۴- ارتباط میزان درآمد پاسخگویان با تعداد مراجعه به پارک
۲۷	سی سنگان ، سایر پارکهای جنگلی و پارکهای شهری -----
	۸-۲-۴- ارتباط میزان درآمد و نوع شغل با تفریحات مورد علاقه
۲۷	پاسخگویان -----
۲۸	۳-۴- پارامترهای مورد اندازه گیری در زون های مختلف -----
۲۸	۱-۳-۴- مساحت زون های انتخاب شده -----
۲۸	۲-۳-۴- رویه زمینی -----
۲۹	۳-۳-۴- درصد فراوانی درختان -----
۳۲	۴-۳-۴- ارتفاع هرس درختان -----
۳۴	۵-۳-۴- پراکنش درختان در طبقات قطری مختلف -----
۴۵	۶-۳-۴- کنده کاری روی تنه درختان -----
۴۵	۷-۳-۴- تعداد وحوش -----
۴۵	۸-۳-۴- سوزاندن تنه -----
۴۶	۹-۳-۴- شاخه زنی -----
۴۶	۱۰-۳-۴- درصد تاج پوشش و پوشش علفی -----
۴۶	۱۱-۳-۴- فراوانی زادآوری و کیفیت آنها -----
۴۹	۱۲-۳-۴- درصد موارد قطع نهال -----
۵۰	۱۳-۳-۴- شدت فرسایش خاک -----
۵۰	۱۴-۳-۴- مقدار و نوع زباله -----
فصل پنجم : بحث و پیشنهادات	
۵۳	۱-۵- بحث -----
۵۸	۲-۵- پیشنهادات -----
۶۲	منابع -----

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۱۷	جدول (۱-۴) توزیع فراوانی سن مراجعین به پارک
۱۸	جدول (۲-۴) توزیع فراوانی جنس مراجعین به پارک
۱۸	جدول (۳-۴) وضعیت سواد مراجعین به پارک
۱۹	جدول (۴-۴) وضعیت شغل مراجعین به پارک
۱۹	جدول (۵-۴) میزان آگاهی پاسخگویان
۲۰	جدول (۶-۴) میزان درآمد پاسخگویان
۲۰	جدول (۷-۴) طبقه بندی استانهای محل زندگی مراجعین به پارک سی سنگان
۲۱	جدول (۸-۴) میزان آگاهی از جنگل
۲۲	جدول (۹-۴) توزیع فراوانی دلایل انتخاب پارک سی سنگان
۲۲	جدول (۱۰-۴) تعداد دفعات مراجعه به پارک سی سنگان در سال
۲۳	جدول (۱۱-۴) تعداد دفعات مراجعه به پارکهای جنگلی در سال
۲۳	جدول (۱۲-۴) تعداد دفعات مراجعه به پارکهای شهری در سال
۲۴	جدول (۱۳-۴) توزیع فراوانی انواع تفریحات مورد علاقه پاسخگویان
۲۸	جدول (۱۴-۴) مساحت زون های انتخاب شده
۲۹	جدول (۱۵-۴) رویه زمینی درختان در زون ها
۳۰	جدول (۱۶-۴) درصد فراوانی درختان در زون های مختلف
۳۳	جدول (۱۷-۴) درصد ارتفاع هرس درختان کمتر و بیشتر از سه متر
۳۳	جدول (۱۸-۴) متوسط ارتفاع هرس درختان
۳۴	جدول (۱۹-۴) پراکنش تعداد و درصد فراوانی طبقات قطری مختلف گونه شمشاد در زون A ۱
۳۵	جدول (۲۰-۴) پراکنش تعداد و درصد فراوانی طبقات قطری مختلف گونه های غیر شمشاد در زون A ۱
۳۶	جدول (۲۱-۴) پراکنش تعداد و درصد فراوانی طبقات قطری مختلف گونه شمشاد در زون B ۱

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۳۶	جدول (۲۲-۴) پراکنش تعداد و درصد فراوانی طبقات قطری مختلف کونه های غیر شمشاد در زون B۱ -----
۳۷	جدول (۲۳-۴) پراکنش تعداد و درصد فراوانی طبقات قطری مختلف کون شمشاد در زون C۱ -----
۳۷	جدول (۲۴-۴) پراکنش تعداد و درصد فراوانی طبقات قطری مختلف کونه های غیر شمشاد در زون C۱ -----
۳۸	جدول (۲۵-۴) پراکنش تعداد و درصد فراوانی طبقات قطری کونه های مختلف در زون A۲ -----
۳۹	جدول (۲۶-۴) پراکنش تعداد و درصد فراوانی طبقات قطری کونه های مختلف در زون B۲ -----
۴۰	جدول (۲۷-۴) پراکنش تعداد و درصد فراوانی طبقات قطری کونه های مختلف در زون C۲ -----
۴۵	جدول (۲۸-۴) کنده کاری بر روی درختان در زون های مختلف -----
۴۵	جدول (۲۹-۴) درختان تنه سوخته در زون ها -----
۴۶	جدول (۳۰-۴) شاخه زنی در زون ها -----
۴۶	جدول (۳۱-۴) متوسط درصد تاج پوشش و پوشش علفی -----
۴۷	جدول (۳۲-۴) تعداد در هکتار نهال ها در زون ها -----
۴۷	جدول (۳۳-۴) درصد فراوانی و تعداد در هکتار نهال ها در زون B۲ --
۴۷	جدول (۳۴-۴) درصد فراوانی و تعداد در هکتار نهال ها در زون C۲ --
۴۸	جدول (۳۵-۴) درصد فراوانی و تعداد در هکتار نهال ها در زون A۱ --
۴۸	جدول (۳۶-۴) درصد فراوانی و تعداد در هکتار نهال ها در زون B۱ --
۴۹	جدول (۳۷-۴) درصد فراوانی و تعداد در هکتار نهال ها در زون C۱ --
۵۰	جدول (۳۸-۴) درصد تعداد در هکتار موارد قطع نهال در زون های مختلف ---
۵۱	جدول (۳۹-۴) مقدار زیاله موجود در زون ها بر حسب گرم -----

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان
۳۱	نمودار (۱-۴) درصد فراوانی به تفکیک گونه های درختی در زون A ۱ --
۳۱	نمودار (۲-۴) درصد فراوانی به تفکیک گونه های درختی در زون B ۱ --
۳۱	نمودار (۳-۴) درصد فراوانی به تفکیک گونه های درختی در زون C ۱ --
۳۲	نمودار (۴-۴) درصد فراوانی به تفکیک گونه های درختی در زون A ۲ --
۳۲	نمودار (۵-۴) درصد فراوانی به تفکیک گونه های درختی در زون B ۲ --
۳۲	نمودار (۶-۴) درصد فراوانی به تفکیک گونه های درختی در زون C ۲ --
۳۲	نمودار (۷-۴) درصد تعداد درختان با ارتفاع هرس کمتر و بیشتر از ۲ متر در زون های مختلف -----
۴۲	نمودار (۸-۴) درصد فراوانی طبقات قطری گونه های مختلف در زون A ۲
۴۲	نمودار (۹-۴) درصد فراوانی طبقات قطری گونه های مختلف در زون B ۲
۴۲	نمودار (۱۰-۴) درصد فراوانی طبقات قطری گونه های مختلف در زون C ۲
۴۳	نمودار (۱۱-۴) درصد فراوانی طبقات قطری گونه های غیر شمشاد در زون A ۱
۴۳	نمودار (۱۲-۴) درصد فراوانی طبقات قطری گونه های غیر شمشاد در زون B ۱
۴۳	نمودار (۱۳-۴) درصد فراوانی طبقات قطری گونه های غیر شمشاد در زون C ۱
۴۴	نمودار (۱۴-۴) درصد فراوانی طبقات قطری مختلف گونه شمشاد در زون A ۱
۴۴	نمودار (۱۵-۴) درصد فراوانی طبقات قطری مختلف گونه شمشاد در زون B ۱
۴۴	نمودار (۱۶-۴) درصد فراوانی طبقات قطری مختلف گونه شمشاد در زون C ۱
۴۹	نمودار (۱۷-۴) تعداد در هکتار نهال ها در زون های مختلف -----
۴۹	نمودار (۱۸-۴) تعداد فرسایش مشاهده شده در میکروپلات به تفکیک
۵۰	کلاسه های فرسایش در زون های مختلف -----
۵۲	نمودار (۱۹-۴) مقدار زیاله موجود در زون ها -----

فصل اول

کلیات